

järnålders ängar. Alldeles intill ligger en välbevarad husgrund från yngre järn-
åldern (fornminneskartan 6 E). Det var här man fann den s.k. Norrgårde-
skatten, nedgrävd i jorden en gång omkring 1030. Medan resterna av
vikingatidshuset är mycket tydliga, är däremot rester av gårdsbyggnad
från medeltiden mycket osäkra. Möjligen kan lantmätare Friman med rudera
efter hus avsett "kämpagravsgrunden".

Mycket tidigt kom markerna häromkring att tillhör Norrgårde, som
här hade sina sydligaste ägor: Söderängen och Döderåker (därav namnen).
Men även gårdar i egentliga Tofta hade mark i detta område, särskilt
Fättingsö hade stora stycken av Blisängen, men även Licksarve, Sallmunds
och Tofta kyrka hade delar av samma äng. Detta talar för att här varit
en gammal gård som fallit sönder någon gång under medeltiden.

3. Rangvalds

Även tredje gården i kretsen har förhistoriska anor knutna till för-
historisk tid. Om den då haft särskilt namn eller benämnts efter samtida
husbönder är inte känt. Det var husbonden från 1285 som kom med i skatte-
listan, Rangvaldr, och det blev hans namn som såsmåningom stelnade till
gårdsnamn.

Märkligt nog finns namnet Rangvaldr bevarat i annat sammanhang från
samma tid. Bland de härförare som 1288 ledde bönderna i striden mot
Visby-borgarna var "Oluff Rangvald i Toftte" (Strelow). Man vågar anta
att denne Oluff var son till bonden på Nasum-gården och att "Rangvald"
här skall betraktas som patronymikon.

Med Rangvalds införlivades större delen av Kamblause gård och delar
av Kvie gård, sedan dessa gårdar någon gång under hög- eller senmedeltid
lades öde. Från att ha varit en 5 marks gård blev den en 13 marks-gård,
vilket svarar mot de 13 markelejen, som gården skrevs för under 1600-
talet.

Husbönder för den sammanhållna storfamiljsgården Rangvalds var under
1500-talet Hans (-1523-), Jacob (-1570-) och Jacob (-1601-). Den senare
blev stamfader för en stor släkt, varav många kom att sitta som husbönder
vid olika parter av gården fram till 1900-talet.

4. Kamlausa.

På skatteläggningsskartan 1700 och i dess beskrivning är Kamläse åkeren,
Kamlöse äng och hage, Kamlöse tjtutet samt Stora och Lilla Kamblösa Skogen.
inritade och beskrivna. Dessa marker ligger kring den östliga vägen ner
till Marsängen. Omkring Kamlösa åker (brukad fram till våra dagar) ligger
plana markytor med stensträngar och odlingsterrasser kantade med vild-
apel. Tydligt har här legat en gård, om vilken vi vet mycket litet men
som måste vara av medeltida ursprung. Tiden för dess ödeläggelse är
okänd. Odlingsmarken kom att läggas under Rangvalds gård, medan huvud-
delen av skogen kom till Norrgårde medan Bjärs och ~~skogs~~ fick delar av
tjtutet.. *Kroks*

5. Kvie

Ännu mindre vet vi om Kvie försvunna gård. Namnet är mycket osäkert,
bevarat endast i två åkrar, Kvie-åkrarna. Men kring dessa åkrar finns
intressanta lämningar, bl.a. mycket gammal åkermark, på skatteläggningss-
kartan redovisad som linda. Fordom låg här ett par vackra ängar och
fin vallmark.

Mycket egendomlig är den mer än 3000 meter långa stensträng som
löper genom markerna här. På den ekonomiska kartan är den betecknat med
ett R (fornminne). Lantmätare Friman antecknade den - säkert efter upp-
gift av de två Rangvalds-bönder som var närvarande vid förrättningen 1700+-
"en gammal qvarnedam". Hur vallen kunnat nyttjas för vattendämning är
på grund av dess läge och sträckning högst diskutabelt.

Snarare har den ingått i någon anordning för boskapshållningen i sko-
gen. Kvie låg invid de skogsområden, som troligen var viktigast för bo-
skapsskötseln i bygdens utmarker. Här kan bygdens gemensamma "boskaps-
fälla" ha legat. Ordet "kvi" har en ursprunglig betydelse av gärdad väg